

Dato	Journalnr.	Sagsbehandler	e-mail	Tlf.nr.
3. april 2003	2-15-3-3-03	Jan Greve	jag@ag.aaa.dk	8944 6410

Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende funktionsbeskrivelse for vejledere Det Regionale Videreuddannelsesråd, Region Nord

Det Regionale Videreuddannelsesråd i Region Nord har drøftet vejlederfunktionen, herunder behovet for en præcisering af opgaver for, kvalifikationskrav til og samspil mellem de forskellige vejledertyper. Der er behov for en fælles terminologi omkring de enkelte vejledertyper også for at kunne præcisere og adskille kompetence og kvalifikationskrav for vejlederne. Derfor har en arbejdsgruppe under rådet udarbejdet denne oversigt med udkast til en fælles funktionsbeskrivelse for de forskellige typer af vejledere i den lægelige videreuddannelse.

Der vil fremover være vejledning både i forhold til den lægelig kliniske videreuddannelse og i forskningstræning. I denne sammenhæng drøftes kun vejledere i den kliniske videreuddannelse.

Arbejdsgruppen har fundet det hensigtsmæssigt delvist at beskrive forholdene i almen medicin særskilt, selv om der er store overlap mellem vejledertyper og funktioner i almen medicin og i de øvrige specialer.

Arbejdsgruppen har identificeret følgende typer af vejledere i den lægelige videreuddannelse:

i almen medicin:

- daglig klinisk vejleder (uformel klinisk vejleder)
- tutorlæge (formel klinisk vejleder)
- almen medicin uddannelseskoordinator
  - uddannelseskoordinerende yngre læge i almen medicin
- postgraduat klinisk lektor
- mentor

i de øvrige specialer:

- daglig klinisk vejleder (uformel klinisk vejleder)
- uddannelsesvejleder (formel klinisk vejleder)
- uddannelsesansvarlig overlæge
  - uddannelseskoordinerende yngre læge
- postgraduat klinisk lektor
- mentor

1. Daglig kliniske vejleder (uformel klinisk vejleder)

Alle læger er forpligtet til at yde vejledning som en del af det daglige arbejde over for kolleger og over for andre faggrupper. Vejledningen foregår kontinuerligt som en del af den daglige praksis.

Kvalifikationskrav

Den daglige kliniske vejledning varetages oftest, men ikke nødvendigvis af en senior læge i forhold til den læge, der modtager vejledningen. Det er dog afgørende, at afdelingen har en kultur, hvor det ikke blot er tilladt, men det direkte tilskyndes, at der gives vejledning også kollegialt mellem læger på samme niveau og fra yngre til ældre kolleger. Yngre læger får i turnusuddannelsen et kursus i personlig læring, og dette skal blandt andet sætte lægen i stand til selv at opsøge vejledning i forhold til både teoretiske og praktiske problemstillinger i lægens arbejde. Alle læger forudsættes aktivt at planlægge egen læring.

Opgaver i forhold til afdelingen generelt

- medvirke til at fremme uddannelseskulturen i afdelingen
- medvirke til igangsætning af initiativer fra ledelsen og den uddannelsesansvarlige overlæge

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- i enhver situation tænke på, om den kan rumme elementer, der kan og bør anvendes i uddannelsen af kolleger og især af yngre læger på et lavere kvalifikationsniveau
- tilbyde en supervision afpasset til den yngre læges kvalifikationsniveau og muligheder for selvstændigt arbejde i forhold til den givne opgave
- give positiv kritisk tilbagemelding overfor alle læger vedrørende det kliniske arbejde og vedrørende de teoretiske forudsætninger, som den yngre læge demonstrerer i sit daglige arbejde

Opgaver i forhold til de formelle kliniske vejledere

- fremme de formelle kliniske vejlederes (uddannelsesvejledernes) opgave ved at holde disse informeret om både positive og negative situationer hos de læger, som er tilknyttet uddannelsesvejlederne
- bistå uddannelsesvejlederen med vurderingen af yngre lægers progression i kompetenceudviklingen

Rammer og ressourcer

Afdelingsledelsen har et ansvar for, at afdelingen har en uddannelsesorienteret kultur, som sikrer at vejledning finder sted. Uddannelsesopgaven er en del af afdelingens driftsopgave.

2. Uddannelsesvejleder (formel klinisk vejleder)

Alle yngre læger, som er i gang med videreuddannelse til speciallæge tildeles en formel klinisk vejleder, som følger den yngre læge under dennes ansættelse på afdelingen. Alle læger har som en del af deres ansættelse en forpligtelse til at påtage sig forpligtelsen som uddannelsesvejleder for yngre kolleger efter anvisning fra den uddannelsesansvarlige overlæge. Alle læger bør som minimum en gang i deres hoveduddannelse have tildelt funktion som uddannelsesvejleder. Det er dog hensigtsmæssigt, at denne opgave overvejende varetages af læger med særlig interesse herfor.

Kvalifikationskrav

Den formelle kliniske vejleder er på et højere kvalifikationsniveau i speciallægeuddannelsen end den læge, som vejledes. Alle læger med vejlederfunktion skal senest i løbet af deres første periode som formel vejleder gennemgå vejlederkursus. I den fremtidige speciallægeuddannelse får alle læger et kursus i vejledning i deres introduktionsuddannelse. Godkendelse heraf er en forudsætning for at kunne tildeles opgaver som uddannelsesvejleder.

Opgaver i forhold til afdelingen generelt

- sammen med de andre uddannelsesvejledere i afdelingen og den uddannelsesansvarlige overlæge have særlig opmærksomhed på at fremme afdelingens uddannelseskultur
- skal sætte sig ind i relevante lærings- og evalueringsmetoder som beskrevet i specialets målbeskrivelse og uddannelsesprogrammet for de forløb, afdelingen indgår i
- bidrage til udviklingen af de uddannelsesprogrammer, som afdelingen indgår i
- medvirke til udbredelsen af kendskabet til medicinsk pædagogiske metoder i afdelingen

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- ansvar for at følge kompetenceudviklingen for den yngre læge i hele dennes ansættelse i afdelingen i henhold til specialets målbeskrivelse gennem direkte supervision af dennes arbejde og ved at indsamle informationer om progression i kompetenceudviklingen fra kolleger, andet personale og evt. samarbejdspartnere
- i samtaler med den yngre læge hjælpe denne til at reflektere over egen læring
- som minimum gennemføre introduktionssamtale med individuel tilpasning af uddannelsesprogrammet efter den yngre læges forudsætninger (uddannelsesplanen), midtvejs-samtale, hvor uddannelsesplanen justeres og i slutevalueringssamtale, hvor der gives en endelig godkendelse af uddannelsesforløbet
- tidligst muligt at søge at justere problematiske uddannelsesforløb sammen med den yngre læge
- at inddrage den uddannelsesansvarlige overlæge i alle forløb, hvor der er udsigt til, at målene for ansættelsen ikke nås inden for den afsatte tid. Dette skal ske så tidligt, at det er muligt at justere uddannelsesplanen i tide og senest ved midvejsevaluering
- at udarbejde skriftlige uddannelsesplaner sammen med den yngre læge. Ved forhold, som ikke er tilfredsstillende, skal de ikke tilfredsstillende forhold være beskrevet sammen med tiltag, der kan sikre en bedring inden afslutning af uddannelsesforløbet. Intet forløb kan afsluttes uden godkendelse, hvis ikke der er gjort forsøg på at rette udviklingen undervejs i forløbet.

Opgaver i forhold til de andre kliniske vejledere

- hjælpe andre uddannelsesvejledere i varetagelsen af deres funktion via gensidig udveksling af information, ved kollegial bistand i vanskelige uddannelsessituationer og ved at dele viden om pædagogisk metode

Rammer og ressourcer

Det forudsættes, at uddannelsesvejlederen gennemsnitligt anvender mindst en time ugentligt på opgaven, gerne med ugentlig samtale. I alle spørgsmål vedrørende videreuddannelsesop-

gaver refererer uddannelsesvejlederen til den uddannelsesansvarlige overlæge og igennem denne til den øvrige ledelse.

3. Uddannelsesansvarlig overlæge

Alle afdelinger, der indgår i lægelig uddannelse, skal have en overlæge med ansvar for videreuddannelsen af yngre læger. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal samtidig være ansat som overlæge med kliniske funktioner i afdelingen. Udover opgaver internt i afdelingen har den uddannelsesansvarlige overlæge et ansvar for at sikre koordinationen med andre afdelinger inden for specialet, som indgår i uddannelsesforløb sammen med afdelingen eller i tilsvarende uddannelsesforløb i specialet. Overlægen forudsættes at deltage aktivt i uddannelsesråd på sygehuse eller tilsvarende enheder, hvor disse findes.

Kvalifikationskrav

Ved nyansættelse af en overlæge med funktion som uddannelsesansvarlig sker ansættelsen på baggrund af en funktionsbeskrivelse og forudgå af vurdering efter Lægelovens § 14 med særlig vægt på medicinsk pædagogisk teoretisk og praktisk viden og erfaring. Uddannelsesforpligtelsen er en del af afdelingens definerede opgave, hvorfor afdelingsledelsen kan udpege en uddannelsesansvarlig overlæge blandt de allerede ansatte overlæger. I så tilfælde må det forudsættes, at den uddannelsesansvarlige overlæge inden for de første to år af sin funktion erhverver sig evt. manglende medicinsk pædagogiske og organisatoriske kvalifikationer.

Som minimum forudsættes det, at den uddannelsesansvarlige overlæge udover vejlederkursus har taget eller inden for de første to år af sin funktionstid gennemfører en medicinsk pædagogisk vejlederdannelse med i form af minimum to kurser af tre dages varighed samt deltager i årlige opfølgingsdage. Dette kursusforløb skal udover medicinsk pædagogisk metode have særligt fokus på organisation i den lægelige videreuddannelse og på udvikling af uddannelsesintensiv arbejdstilrettelæggelse.

Opgaver i forhold til afdelingen generelt

- ansvar for at sikre en positiv uddannelseskultur i afdelingen
- ansvar for at sikre, at uddannelsen inddrages i planlægning af afdelingens aktiviteter på alle niveauer, i arbejdstilrettelæggelse, arbejdstidsplanlægning m.v.
- ansvar for at afdelingen tilbyder uddannelse inden for alle områder, hvor den kan og bør tilbyde kompetenceudvikling for yngre læger. Dette sker som minimum ved at afdelingsledelsen gøres opmærksom på mulige uddannelses tilbud i afdelingen.
- ansvar for at holde sig ajour med udviklingen i videreuddannelsen inden for sit speciale og generelt og udbrede denne viden i afdelingen, herunder især forhold vedrørende lærings- og evalueringsmetoder, der er relevante for afdelingens uddannelsesfunktion
- ansvar for at sikre, at der følges op på evalueringer af afdelingen såvel fra de yngre læger løbende og i slutevaluering som fra inspektorordningen

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- ansvar for videreuddannelsen i afdelingen på det overordnede organisatoriske plan
- ansvar for, at der foreligger opdaterede relevante uddannelsesprogrammer for alle uddannelsesforløb, som afdelingen indgår i
- ansvar for, at der foreligger opdateret relevant introduktionsprogram, og at dette følges
- ansvar for, at vejledersamtaler gennemføres
- ansvar for at daglig klinisk vejledning og evaluering gennemføres i afdelingen
- ansvar for at sikre, at der findes et relevant teoretisk undervisningstilbud for de yngre læger
- ansvar for at sikre, at faciliteter for den nødvendige færdighedstræning findes
- forpligtelse til at medvirke aktivt i udarbejdelsen af uddannelsesplaner for yngre læger, hvor uddannelsesforløbene udvikler sig problematisk. Sådanne uddannelsesplaner skal være handleplaner med anvisning af muligheder for at forbedre mulighederne for at opnå de planlagte kompetencer. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal inddrages tidligst muligt i alle forløb, hvor der er mulighed for, at forløbet ikke kan godkendes.

Opgaver i forhold til de kliniske vejledere

- ansvar for, at der til hver uddannelsessøgende læge er udpeget en uddannelsesvejleder

- ansvar for, at uddannelsesvejlederne har de fornødne kvalifikationer til arbejdet
- ansvar for at sikre, at uddannelsesvejlederne superviseres i deres arbejde individuelt eller som gruppe
- ansvar for at sikre, at uddannelsesvejlederne planlægger og gennemfører vejledersamtalerne
- ansvar for at sikre, at uddannelsesvejledere kender uddannelsesprogrammer for de forløb, som afdelingen indgår i, samt at de har et kendskab til de lærings- og evalueringsmetoder, som målbeskrivelse og uddannelsesprogrammer anviser.
- ansvar for at være bekendt med udfaldet af den summative evaluering af hver enkelt yngre læge inden slutevalueringssamtaler
- deltagelse i alle slutevalueringssamtaler, hvor der på forhånd er angivet, at der kan være problemer i uddannelsesforløbet
- ansvar for, at der i fornødent omfang er uddelegeret ansvar for uddannelsen i afgrænsede afsnit til andre speciallæger med vejlederfunktion. Dette kan sikre en uddannelsesintensiv arbejdstilrettelæggelse også i afsnit, hvor den uddannelsesansvarlige overlæge ikke selv har sine daglige funktioner
- ansvar for at sikre en plan for, hvilke kliniske vejledere, der har kompetence til at godkende enkeltkompetencer i de yngre lægers logbog og hele uddannelseselementer

Rammer og ressourcer

Samspelet mellem den uddannelsesansvarlige overlæge og afdelingsledelsen fastlægges i overlægens funktionsbeskrivelse. Det forudsættes, at opgaven som uddannelsesansvarlig overlæge varetages i et tæt samspil med afdelingsledelsen og med reference til denne.

Det forventes, at der i gennemsnit anvendes mindst to timer ugentligt for hver otte yngre læge, der indgår i uddannelsesforløb i afdelingen. Det forudsættes endvidere, at der er sekretærbistand inden for afdelingens rammer til løsning af opgaven som uddannelsesansvarlig overlæge, herunder til papirarbejdet i forbindelse med start i afdelingen og slutevaluering.

3a. Uddannelseskoordinerende yngre læge

Den uddannelsesansvarlige overlæge kan drage nytte af at udpege og samarbejde med en yngre læge, der varetager opgaver uddelegeret af den uddannelsesansvarlige overlæge. Den uddannelseskoordinerende yngre læge kan generelt varetage alle opgaver, som uddelegeres af den uddannelsesansvarlige overlæge på nær ansvar i den summative evaluering af uddannelsessøgende læger.

Kvalifikationskrav

Den uddannelseskoordinerende yngre læge bør være på højest mulige niveau i videreuddannelsen blandt yngre læger i afdelingen. Den uddannelseskoordinerende læge skal tidligst muligt i sin funktion deltage i vejlederkursus, såfremt dette ikke allerede er gennemført som led i speciallægeuddannelsen.

Opgaver i forhold til afdelingen generelt

- medvirke til at viderebringe oplysninger om uddannelsesmiljøet i afdelingen til den uddannelsesansvarlige overlæge og til afdelingen generelt
- bidrage med forslag til løsning af problemer i uddannelsen generelt og deltage i diskussioner herom

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- medvirke til at introduktionsprogrammer for alle yngre læger kan gennemføres og i praksis bliver gennemført.
- lydhørhed over for de problemer, som de yngre læger i afdelingen fremfører i forhold til uddannelsen og medvirke til, at disse bliver bragt til afdelingens kendskab, i særlig grad via den uddannelsesansvarlige overlæge
- medvirke til, at nye kolleger modtages positivt
- medvirke til, at yngre læger indføres i kollegiale sammenhænge i afdelingen
- medvirke til andre uddannelsesopgaver uddelegeret af den uddannelsesansvarlige overlæge under dennes ansvar

Opgaver i forhold til de kliniske vejledere

- opmærksomhed på, om de yngre læger i afdelingen finder at vejlederfunktionen generelt eller enkelte vejledere ikke fungerer optimalt, og skal medvirke til, at dette bringes til afdelingens kendskab

Rammer og ressourcer

Der anvises ikke generelle retningslinier for tidsforbruget, idet det i høj grad afhænger af mængden af opgaver, som uddelegeres fra den uddannelsesansvarlige overlæge. Den uddannelseskoordinerende yngre læge refererer i uddannelsesspørgsmål til den uddannelsesansvarlige overlæge.

4. Postgraduat klinisk lektor

I alle uddannelsesregioner ansættes postgraduate kliniske lektorer i et samarbejde mellem de sundhedsvidenskabelige fakulteter og amterne/H:S i regionen.

Kvalifikationskrav

Den postgraduate kliniske lektor skal varetage funktion som speciallæge i regionen. Lektoren skal være lektorkvalificeret efter universiteternes retningslinier og skal have dokumenteret erfaring med og viden om medicinsk pædagogik. Det forudsættes, at lektoren inden ansættelsen har deltaget i vejlederkursus. Desuden forudsættes en uddannelse på linie med de uddannelsesansvarlige overlægers uddannelse erhvervet inden for det første år af funktionen som lektor. Postgraduate kliniske lektorer forudsættes derudover at gennemføre en medicinsk pædagogisk uddannelse, der som minimum omfatter fire kursusmoduler af fire dages varighed samt deltagelse i løbende opfølgning heraf. Lektorerne har et særligt ansvar for at følge udviklingen inden for medicinsk pædagogik nationalt og internationalt og at viderebringe denne viden til regionens uddannelsessteder.

Opgaver i forhold til afdelinger generelt

- varetagelse af opgaver vedrørende den lægelige videreuddannelse på et overordnet niveau i forhold til enkeltafdelinger
- fungere som bindeled mellem afdelinger i regionen og det regionale råd og videreuddannelsessekretariat i uddannelsesspørgsmål
- ansvar for medicinsk pædagogisk rådgivning ved udarbejdelse af uddannelsesprogrammer i regionen og ved lægefaglig indstilling om godkendelse heraf
- ansvar for beskrivelse af uddannelsespotentialer for alle afdelinger i regionen på baggrund af et indgående kendskab til disse muligheder for at tilbyde kompetenceudvikling i et speciale
- ansvar for, at relevante nye lærings- og evalueringsmetoder udbredes i regionen, og for at supervisere afdelingernes implementering heraf
- varetagelse af funktion som rådgiver for det regionale videreuddannelsesråd og dets sekretariat ved klager over enkeltafdelingens uddannelsesfunktion
- bidrag til forskning og udvikling inden for medicinsk pædagogik

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- varetagelse af opgaver vedrørende lægelig videreuddannelse på det organisatoriske plan, herunder sikring af relevante uddannelsesprogrammer, sikring af anvendelse af relevante lærings- og evalueringsmetoder
- medvirken ved tilrettelæggelse af regionale kurser i videreuddannelsen
- i særlige enkeltstående tilfælde indgå som rådgiver for det regionale videreuddannelsesråd og dets sekretariat ved håndtering af problematiske uddannelsesforløb, der ikke kan håndteres inden for rammerne af et enkelt uddannelsessted
- sikring af, at alle uddannelsessøgende læger ved start af hoveduddannelsen har fået tilbudt eller selv har fundet en mentor

Opgaver i forhold til de kliniske vejledere

- koordination af tiltag i forhold til regionens uddannelsesansvarlige overlæger gerne i form af dannelse af egentlig fora for disse specialespecifikt og/eller på tværs af specialer
- videreformidling af viden om medicinsk pædagogisk metode til de uddannelsesansvarlige overlæger og gennem disse til alle vejledere i regionen
- støtte til de uddannelsesansvarlige overlæger i deres funktion, særligt i forbindelse med implementering af ny medicinsk pædagogisk metode
- tilrettelæggelse og deltagelse i gennemførelse af regionale kurser i medicinsk pædagogik for uddannelsesansvarlige overlæger

Rammer og ressourcer

Lektorerne refererer til den postgraduate kliniske professor f.s.v. angår deres universitære funktion og til chefen for det regionale videreuddannelsessekretariat f.s.v. angår deres rådgivende og vejledende funktion, mens lektorerne vedrørende deres kliniske funktioner referer til afdelings- eller sygehusledelsen på den afdeling eller det sygehuse/den praksis, hvor de har deres kliniske funktion.

Tidsforbruget afhænger af specialets størrelse, men udgør mindst 1 måned årligt som en del af lægens normale ansættelse. Lektorfunktionen honoreres herudover særskilt efter universitetets retningslinier.

5. Mentor

Hver uddannelsessøgende læge skal i sit hoveduddannelsesforløb have mulighed for tilknytning til en personlig mentor. I mange tilfælde vil den uddannelsessøgende læge allerede tidligt i forløbet, f.eks. ved afslutning af introduktionsstilling eller i forbindelse med arbejde på forskningsprojekt have fundet en mentor. I andre tilfælde findes denne først ved start af hoveduddannelsesforløbet.

Det personlige tillidsforhold mellem mentor og uddannelsessøgende læge er meget vigtigt, hvorfor det er en fordel, hvis aftaler om funktion som mentor indgås mellem den uddannelsessøgende læge og mentoren på eget initiativ. Såfremt den uddannelsessøgende læge ikke selv har fundet en mentor inden start af hoveduddannelsen skal den postgraduate kliniske lektor i specialet være behjælpelig hermed. Hvis mentoren først findes ved start af hoveduddannelsesforløbet kan det være en fordel at denne findes på lægens første uddannelsesafdeling inden for specialet. Der skal altid være accept fra både uddannelsessøgende læge og mentor af aftaler om at fungere som personlig mentor. Mentor kan være identisk med den yngre læges forskningsvejleder, men er det ikke altid.

Kvalifikationskrav

Mentoren vil oftest være overlæge eller praktiserende (special)læge i det speciale, som den uddannelsessøgende læge ønsker at videreudanne sig inden for. Det forudsættes endvidere, at mentor har erfaring som uddannelsesvejleder, og har et vidtgående kendskab til videreuddannelse i mentorens eget speciale.

Opgaver i forhold til afdelinger generelt

- efter aftale med den uddannelsessøgende læge kan mentor tage kontakt til uddannelsesafdelinger, uddannelsesvejleder, uddannelsesansvarlig overlæge eller lektor for at bistå ved problemløsning i evt. problematiske uddannelsesforløb. Mentor har ikke nogen direkte kompetence over for uddannelsesstederne, men kan fungere som formidler af løsninger.

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- ansvar for personlig rådgivning af den yngre læge omkring videreuddannelse, karriereplanlægning og håndtering af vanskelige situationer i uddannelsen. Den yngre læge har ansvaret for, at mentor løbende er orienteret om den personlige kompetenceudvikling, herunder ved kopi af logbog og anden løbende registrering af kompetenceudvikling

Opgaver i forhold til de kliniske vejledere

- efter gensidig aftale kan mentor eventuelt kontakte afdelingens vejledere. Det kan således være aktuelt, at mentor inddrages i håndtering af vanskelige uddannelsesforløb, men under forudsætning af gensidig aftale herom.

Rammer og ressourcer

Mentor har ingen formel reference eller kompetence i videreuddannelsen. Der forudsættes afholdt en samtale mindst halvårligt i hoveduddannelsen.

Almen medicin

Selv om opgaver og vejledertyper i vidt omfang er overlappende for almen medicin og for de øvrige specialer er der alligevel forskelle betinget af organisatoriske forhold og strukturen med mange spredte uddannelsessteder. Derfor beskrives nogle særlige forhold vedrørende vejledning i almen medicin.

En række opgaver gentages dog ikke særskilt for almen medicin, idet der er henvist til opga-
vebeskrivelsen for den relevante vejledertype for øvrige specialer.

1. Daglig kliniske vejleder (uformel klinisk vejleder)

Alle læger i almen praksis er forpligtet til at yde vejledning som en del af det daglige arbejde over for kolleger og over for andre faggrupper. Vejledningen foregår kontinuerligt som en del af den daglige praksis.

Kvalifikationskrav

Den daglige kliniske vejledning varetages oftest, men ikke nødvendigvis af en senior læge i forhold til den læge, der modtager vejledningen. Også yngre læger i praksis deltager i supervision af andre yngre læger i samme praksis. Det er dog afgørende, at praksis har en kultur, hvor det ikke blot er tilladt, men det direkte tilskyndes, at der gives vejledning også kollegialt mellem læger på samme niveau og fra yngre til ældre kolleger. Yngre læger får i turnusud-
dannelsen et kursus i personlig læring, og dette skal blandt andet sætte lægen i stand til selv at opsøge vejledning i forhold til både teoretiske og praktiske problemstillinger i lægens arbejde. Alle læger forudsættes aktivt at planlægge egen læring.

Opgaver i forhold til praksis generelt

- medvirke til at fremme uddannelseskulturen i praksis
- medvirke til igangsætning af initiativer fra den almen medicinske uddannelseskoordinator og postgraduat klinisk lektor i almen medicin

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- i enhver situation tænke på, om den kan rumme elementer, der kan og bør anvendes i ud-
dannelsen af kolleger og især af yngre læger på et lavere kvalifikationsniveau
- tilbyde en supervision afpasset til den yngre læges kvalifikationsniveau og muligheder for
selvstændigt arbejde i forhold til den givne opgave
- give positiv kritisk tilbagemelding overfor alle læger vedrørende det kliniske arbejde og
vedrørende de teoretiske forudsætninger, som den yngre læge demonstrerer i sit daglige
arbejde

Opgaver i forhold til de formelle kliniske vejledere

- fremme de tutorlægens opgave ved at holde denne informeret om både positive og negati-
ve situationer hos den læge, som er tilknyttet tutorlægen
- bistå tutorlægen med vurderingen af yngre lægers progression i kompetenceudviklingen

Rammer og ressourcer

Praksis har et ansvar for, at afdelingen har en uddannelsesorienteret kultur, som sikrer at vej-
ledning finder sted. Uddannelsesopgaven er en del af praksis driftsopgave.

2. Tutorlæge

Uddannelse i specialet almen medicin foregår dels på sygehuse, hvor vejledersystemet følger
retningslinier for andre specialer, dels i almen praksis, hvor den yngre læge er tilknyttet en
tutorlæge. Tutorlægen har opgaver som daglig klinisk vejleder, men varetager også funk-
tionen som formel uddannelsesvejleder.

Kvalifikationskrav

Tutorlægen er speciallæge i almen medicin med erfaring fra arbejde i praksis. Tutorlægen skal være godkendt efter Sundhedsstyrelsens retningslinier af amtets almen medicin uddannelseskoordinator. Tutorlægen skal senest i det første forløb deltage i vejlederkursus.

Opgaver i forhold til uddannelsesstedet

- ansvar for, at der er relevante faciliteter (undersøgelsesrum, undersøgelsesudstyr, EDB m.v.) til rådighed for den yngre læge, og at der er det fornødne patientgrundlag til at sikre uddannelsens kompetenceudvikling

Opgaver i forhold til den uddannelsessøgende læge

- supervision af den yngre læge i fornødent omfang til at sikre progression i kompetenceudviklingen
- varetagelse af alle uddannelsesvejlederens formelle opgaver med løbende formativ evaluering og summativ evaluering ved afslutning af uddannelseselementet
- sikring af, at den yngre læge reflekterer over egen kompetenceudvikling

Opgaver i forhold til andre tutorer

- aktiv deltagelse i udviklingen af specialets uddannelse sammen med de øvrige tutorlæger og den almen medicinske uddannelseskoordinator
- ansvar for tidligst mulig inddragelse af den almen medicinske uddannelseskoordinator i problematiske uddannelsesforløb. Intet uddannelsesforløb kan afsluttes uden godkendelse med mindre det i god tid forinden har været forsøgt at tilrette uddannelsesplanen for den uddannelsessøgende og med mindre den almen medicinske uddannelseskoordinator har været inddraget i forsøget på at rette op på problemerne

Rammer og ressourcer

Rammerne for tutorlægens arbejde og de økonomiske forhold i forbindelse hermed fastlægges efter forhandling mellem Amtsrådsforeningen og PLO. Tutorlægen skal sikre, at den fornødne tid til vejledning er til stede.

2. Almen medicin uddannelseskoordinator (AMU)

I hvert amt findes en almen medicinsk uddannelseskoordinator (AMU), som har opgaver på niveau med den uddannelsesansvarlige overlæge, men uden dennes reference til en afdelingsledelse og med en direkte rådgivende funktion over for amtet/H:S. AMUs opgaver er primært rettet mod de yngre læger og i mindre grad mod afdelinger og uddannelsessystemet generelt (se postgraduate kliniske lektorer).

Kvalifikationskrav

AMU er praktiserende læge med praksis i amtet/H:S og har erfaring som tutorlæge. AMU skal have gennemgået vejlederkursus, og skal senest to år inde i sin uddannelse gennemføre medicinsk pædagogisk uddannelse mindst svarende til de uddannelsesansvarlige overlægers kursus.

Opgaver i forhold til uddannelsesstederne

- varetagelse af overordnet koordinerende koordineret funktion i forhold til yngre lægers videreuddannelse i almen medicin
- sammen med den postgraduate kliniske lektor i almen medicin koordination af udarbejdelsen af uddannelsesprogrammer for forløb inddragende alle de uddannelsessteder, der indgår i forløbet ud fra en beskrivelse af disses mulighed for at bidrage med kompetencer som beskrevet i målbeskrivelsen for almen medicin
- rådgivning af amtet/H:S om godkendelse af tutorlæger
- rådgivning af tutorpraksis og amtet/H:S om håndteringen af problematiske uddannelsesforløb
- bistand til den postgraduate kliniske lektor i almen medicin i forhold til rådgivning af Amt/H:S og i forhold til sygehuse og afdelinger, som indgår i almen medicin uddannelsen

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- rådgivning af amtet/H:S omkring fordeling af yngre læger på tutorpraksis
- ansvar for tilrettelæggelse af returdays og undervisning i forbindelse hermed
- koordination af returdays til praksis for læger i hospitalsdelen af hoveduddannelsen

Opgaver i forhold til tutorlæger og andre vejledere

- opfølgning af kvaliteten af uddannelsen løbende både i tutorpraksis og i sygehusafdelinger, der indgår i hoveduddannelsen sammen med den postgraduate kliniske lektor i almen medicin
- ansvar for at udbrede kendskabet til målbeskrivelsen for almen medicin og de lærings- og evalueringsmetoder, som målbeskrivelse og uddannelsesprogrammer anviser sammen med den postgraduate kliniske lektor i almen medicin

Rammer og ressourcer

AMU referer til det enkelte amt/H:S efter nærmere aftale. Aftale om tidsforbrug og honorering af opgaven indgås med det enkelte amt/H:S.

En del amter har endvidere ansat en koordinator for praksisreservelægetiden, med opgaver vedrørende praksisreservelægeansættelsen, der svarer til AMUs opgaver vedrørende speciallægeuddannelsen i almen medicin.

2a. Yngre læge uddannelseskoordinator i almen medicin

Amtet/H:S kan efter aftale med AMU udpege en yngre læge til at bistå AMU i dennes opgave.

Kvalifikationskrav

Det forudsættes, at den yngre læge er i gang med hoveduddannelsen i almen medicin i amtet/H:S. Det forudsættes, at den yngre læge gennemfører vejlederkursus snarest muligt efter påbegyndt funktion, såfremt dette ikke allerede er gennemført som led i speciallægeuddannelsen.

Opgaver i forhold til uddannelsesstederne

- varetagelse af opgaver efter uddelegering fra AMU og under ansvar fra denne generelt, men primært i forhold til de yngre læger

Opgaver i forhold til de uddannelsessøgende læger

- ansvar for aktivt at opsøge informationer omkring uddannelsen i almen medicin i amtet/H:S og viderebringe disse oplysninger til AMU
- medvirke til, at uddannelse drøftes blandt de yngre læger, der er under uddannelse i almen medicin
- medvirke til at sikre et fælles forum for disse
- medvirke til at støtte projekter, der kan kvalitetsudvikle uddannelsen i et samarbejde med AMU
- bistand til AMU i tilrettelæggelse af undervisning på temadage i almen medicin uddannelsen

Opgaver i forhold til tutorlæger og andre vejledere

- efter uddelegering fra AMU og under ansvar fra denne varetagelse af andre funktioner inden for almen medicinsk uddannelse

Rammer og ressourcer

Der anvises ikke generelle retningslinier for tidsforbruget, idet det i høj grad afhænger af mængden af opgaver, som uddelegeres fra AMU. Den uddannelseskoordinerende yngre læge refererer i uddannelsesspørgsmål til AMU.

3. Postgraduat klinisk lektor i almen medicin

Kvalifikationskrav, opgaver m.m. for postgraduate kliniske lektorer i almen medicin adskiller sig ikke fra postgraduate kliniske lektorer i andre specialer. Der henvises til tidligere afsnit. I forhold til den almen medicinske uddannelseskoordinator arbejder den postgraduate kliniske lektor mere på systemniveau, men i et vist omfang vil der være tale om overlap og samarbejde om opgaven.

4. Mentor i almen medicin

Mentorbegrebet i almen praksis er ikke entydigt. Dele af mentorbegrebet er entydigt placeret i tutorpraksis, der følger den yngre læge såvel under ansættelse i praksis som under ansættelse på sygehus i forbindelse med returdays. Andre dele af mentorbegrebet med personlig rådgivning af den yngre læge især i forbindelse med problematiske forløb, eller ved klager over uddannelsesstedernes indsats varetages naturligt af amtets/H:S almen medicinske uddannelseskoordinator.

Der er ikke her gjort forsøg på en endelig definition af mentorfunktionen i almen medicin, idet der henvises til afsnittet om mentorfunktionen for øvrige specialer.